

[Електронний ресурс] / О. М. Гайдаєнко – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/5868>

Автор: Гайдаєнко Ольга Миколаївна, к.е.н., доцент кафедри економічного аналізу Одеського національного економічного університету, м. Одеси, Україна.

Сфера наукових інтересів: Аналітичні методи дослідження конкурентоздатності суб'єктів господарювання

Зв'язок з автором: samsvip1@ukr.net

Автор: Бондаренко Валентина Євгенівна, студентка магістратури Одеського національного економічного університету, м. Одеси, Україна.

Сфера наукових інтересів:

Зв'язок з автором: valyushabondarenko2@gmail.com

УДК 657.212:336.27

JEL M40

Гайдаєнко Ольга,

Єфімова Марія

Одеський національний економічний університет

СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ ПІДПРИЄМСТВА ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ МЕТОДОМ SWOT

У статті розглянуто сутність методу стратегічного аналізу SWOT-аналіз для дослідження зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства.

Ключові слова: SWOT-аналіз, можливості, загрози, слабкі та сильні сторони, стратегічний аналіз.

СТРАТЕГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ПРЕДПРИЯТИЯ ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ МЕТОДОМ SWOT

В статье рассмотрена суть метода стратегического анализа SWOT-анализ для исследования внешней и внутренней среды предприятия.

Ключевые слова: SWOT-анализ, возможности, угрозы, слабые и сильные стороны, стратегический анализ.

STRATEGIC ANALYSIS OF FOOD INDUSTRY ENTERPRISE BY SWOT METHOD

In the article the essence of the SWOT-analysis for the strategic analysis is

considered for the study of the external and internal environment of the enterprise.,

Key words: *SWOT-analysis, opportunities, threats, weak and strong sides, strategic analysis.*

Постановка завдання. На сучасному етапі розвитку склалося важке економічне становище для всього народного господарства України і особливо для харчової промисловості, так як ця галузь дуже залежить від інших галузей машинобудівної, хімічної, нафтопереробної, і особливо платоспроможності населення.

Харчова промисловість - одна з провідних структуроформуючих галузей не лише агропромислового й промислового комплексів, а й усього народного господарства України.

Про це свідчать статистичні дані: питома вага галузі в структурі виробництва предметів споживання сягає 52,8 %, у загальному обсязі промислової продукції- 16,3%, а продукції агропромислового комплексу - 33,5 %.

Продовольчі товари становлять 68,1 % загального виробництва товарів народного споживання у відпускних цінах, 63% загального обсягу роздрібного товарообороту та 61,5 % у структурі особистого споживання матеріальних благ населенням країни [6].

Україна має найбільш сприятливий природний, людський, геополітичний і ресурсний потенціал, серед інших країн світу, для розвитку харчової промисловості, раціональне використання якого забезпечило б їй провідне місце на світовому й регіональних продовольчих ринках.

Останнім часом розвиток харчової промисловості в Україні характеризується різким зниженням технологічного рівня виробництва, спрацюванням знарядь праці, скороченням обсягів і асортименту продукції, погіршенням її якості, затуханням інвестиційного та інноваційного процесів, витісненням вітчизняних харчових продуктів з внутрішнього й зовнішнього ринків продовольчих товарів, зменшенням обсягів надходження до бюджету та валютних надходжень у країну від експортних операцій галузі

Аналіз досліджень і публікацій останніх років. Багато підприємств для визначення конкурентоспроможності обирають SWOT-аналіз як один із основних методів стратегічного аналізу.

Загальна методика проведення SWOT- аналізу досить широко висвітлена багатьма науковцями, зокрема, такими як: Г. Семенов, О. Ярошевская [1], Л. Шкуліпа, [2], М. Пивоваров, А. Шаповалов [3], М. Згуровський, К. Перевезра [4] та ін.

Метою статті є визначення та обґрунтування особливостей застосування матричного методу стратегічного аналізу – SWOT-аналізу для визначення конкурентоспроможності підприємств харчової промисловості.

Виклад основного матеріалу. SWOT-аналіз - це аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища організації. Аналізу підлягають сильні сторони (S), слабкі сторони (W) внутрішнього середовища, а також можливості (O) і загрози (T) зовнішнього середовища організації. Методологія SWOT-аналізу передбачає спочатку виявлення сильних і слабких сторін, можливостей і загроз, після цього встановлення зв'язків між ними, які в подальшому можуть бути використані для формулювання стратегії організації [5].

Слід відзначити високу результативність застосування методу SWOT-аналізу в організаціях виробництва (торгівлі), що обумовлено наступними факторами [5]:

1. Істотним зростанням взаємної зацікавленості учасників виробничого (торгового) процесу в однозначній, об'єктивній і достовірній оцінці ситуації, що складається на ринку;

2. Нестійким зростанням обсягу продажів на основі підбору відповідного асортименту товарів і встановлення цін, що стимулюють зростання попиту на них;

3. Необхідністю постійної підтримки конкурентоспроможності організації та підвищення ефективності її функціонування.

Харчова промисловість України є стратегічно важливою, оскільки підприємства цієї галузі формують продовольчу безпеку країни, забезпечують населення необхідними продовольчими товарами, витрати на споживання яких складають понад 60 % загальних грошових витрат населення.

При ефективному функціонуванні та інтенсивному розвитку підприємств харчової промисловості можливий за умов існування системи стабільного забезпечення продовольчою сировиною, наявності сучасної матеріально-технічної бази підприємств, випуску конкурентоспроможної продукції, відносного зростання платоспроможного попиту споживачів. Залежно від ступеня впливу

факторів, галузі харчової промисловості можна поділити на групи:

– галузі, що орієнтуються на джерела сировини і переробку малотранспортабельної сировини та мають високі норми витрат даної сировини (маслоробна, консервна, олійно-жирова промисловість);

– галузі, що тяжіють до місць споживання готової продукції (хлібопекарська, кондитерська, макаронна, пивоварна та молочна);

– галузі з одночасною орієнтацією на сировину і споживача (м'ясна, виноробна, тютюнова, лікєро-горілочна).

За допомогою SWOT-аналізу оцінимо перспективи конкурентноспроможності підприємств харчової промисловості (таблиця 1).

На ринку України харчової продукції присутні досить сильні конкуренти. З позицій споживача - це позитивно, оскільки конкуренція примушує підприємства рухатися вперед, розширюючи асортимент і покращувати якість.

Таблиця 1

SWOT-аналіз харчової промисловості

Сильні сторони	Слабкі сторони
Продовольчі товари становлять 68,1 % загального виробництва товарів народного споживання. Надзвичайно сприятливі умови для розвитку галузі, пов'язані з наявністю потужного природно-ресурсного потенціалу. Геополітичне розташування області та наявність портів та транспортних коридорів, що дозволяє розширити експорт продукції. Розвинена ринкова інфраструктура.	Низький рівень доходів населення. Високий рівень зношеності основних засобів підприємств харчової промисловості. Недостатність коштів на модернізацію та технічне оновлення виробництва.
Можливості	Загрози
Стабільний попит населення на харчову продукцію. Створення умов для розвитку внутрішніх резервів галузі. Підвищена інвестиційна привабливість підприємств. Будівництво нових потужних харчових підприємств.	Відсутність достатнього збуту готової продукції та погіршення умов її реалізації. Недосконалість цінової, податкової та кредитної системи. Низький рівень забезпеченості галузі матеріальними ресурсами через низьку платоспроможність підприємств.

Висновки. Отже, розглянувши зовнішні та внутрішні фактори конкурентоспроможності підприємств харчової промисловості можна сказати, що треба посилити слабкі сторони: застосувавши нові методи просування послуг, тобто знайти нові канали збуту. Та максимально використовувати можливості: можливість установки торгового обладнання для залучення нових клієнтів і тим самим винищувати з каналів збуту конкуруючі фірми-виробники.

Література:

1. Семенов Г.А., Ярошевская О.В. Диагностика финансово-экономического stanu підприємства / Г.А. Семенов, О.В. Ярошевская // Вісник економічної науки України. – 2011. – № 1. – С. 136–141.

2. Шкуліпа Л.В. Застосування SWOT-аналізу для оцінки доцільності проведення реструктуризації на залізничному транспорті України / Л.В. Шкуліпа // Вісник соціально-економічних досліджень. – Одеса : Видавництво : Одеський національний економічний університет. – 2013. – Вип. 1(48). – С. 168–175.

3. Пивоваров М.Г., Шаповалов А.М. SWOT-анализ производственно-хозяйственной деятельности малых предприятий / М.Г. Пивоваров, А.М. Шаповалов // Вісник економічної науки України. – 2010. – № 2. – С. 109–113.

4. Згуровський М.З., Перевезра К.В. Методика побудови сценаріїв розвитку України з використанням SWOT-аналізу / М.З. Згуровський, К.В. Перевезра // Системні дослідження та інформаційні технології. – 2009. – № 2. – С. 7–17.

5. SWOT-аналіз і стратегічне планування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.swot-analysis.ru/index_2.html

6. Харчова промисловість України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/ Харчова_промисловість_України](https://uk.wikipedia.org/wiki/Харчова_промисловість_України)

Автор: Гайдаєнко Ольга Миколаївна, к.е.н., доцент кафедри економічного аналізу Одеського національного економічного університету, Україна.

Сфера наукових інтересів: Аналітичні методи дослідження конкурентоздатності суб'єктів господарювання

Зв'язок з автором: samsvip1@ukr.net

Автор: Єфімова Марія Олександрівна, студентка магістратури Одеського національного економічного університету, Україна.